

სამეცნიერო ჟურნალი

„Scripta manent“

საქართველო

№2 (10)

2011

ჟურნალი დაფუძნებულია
ღია დიპლომატიის ასოციაციის მიერ

Scientific magazin

Научный журнал

„Scripta manent“

GEORGIA

ГРУЗИЯ

№2 (10)

2011

OPEN DIPLOMATIC ASSOCIATION

АССОЦИАЦИЯ ОТКРЫТОЙ ДИПЛОМАТИИ

ISSN 1987-7390
UDK (უაკ) 81+82
S-41

სარედაქციო კოლეგია:

მაია ჩხეიძე

მთავარი რედაქტორი

რუსუღან თაბუკაშვილი

მთავარი რედაქტორის მოადგილე

ია ჩიქვინიძე

პასუხისმგებელი მდივანი

რედაქციის წევრები:

ვიოლა ფურცელაძე, ჰანს რუდოლფ ფლუპი, კულაუ ბიბიტოვა, სილვია ბოტევა,
ტანია ბრისჰამერი, ქეთევან გაბუნია, ია გურდული, მარია მიხაილოვა,
ტატიანა მებრელიშვილი, ალბა ბრაცინო, ალმენდრა სპაღაფორა, გიორგი ყუფარაძე.

მისამართი:

საქართველო, თბილისი, 0175, კოსტავას 77, კორპუსი VI, სართული VIII

ტელ. : 36 51 76

E-mail. : r.tabukashvili@gmail.com

ტექნიკური უზრუნველყოფა: კარინა ხარაზიშვილი

E-mail. : k-kharazishvili@mail.ru

ჟურნალის ელექტრონული ვერსია განთავსებულია ღია დიპლომატიის ასოციაციის ვებგვერდზე:
www.odageorgia.ge

Editorial Board:

Maia Chkheidze, Viola Purtseladze, Rusudan Tabukashvili, Ia Chikvinidze, Hans Rudiger Fluck, Kulpash Beibitova, Tania Griebhammer, Ketevan Gabunia, Ia Burduli, Maria Mikhailova, Silvia Boteva, Tatiana Megrelishvili, Alba Graziano, Alessandra Spadafora, Georgi Kuparadze

Adress: Kostava str. 77, 0175, Tbilisi, Georgia

Tel. : (995 32) 36 51 76

E-mail: r. tabukashvili@gmail. com

Electronic version: [www. odageorgia. ge](http://www.odageorgia.ge)

Редакционная коллегия:

Маия Чхеидзе, Виола Пурцеладзе, Русудан Табукашвили, Ия Чиквинидзе, Ганс Рудигер Флук, Кульпаш Бейбитова, Таня Грисхаммер, Кетеван Габуня, Ия Бурдули, Мария Михайлова, Сильвия Ботева, Татьяна Мегрелишвили, Альба Грациано, Алессандра Спадафора, Георгий Купарадзе

Адрес: Ул. Костава 77, 0175, Тбилиси, Грузия

Тел. : (995 32) 36 51 76

E-mail: r. tabukashvili@gmail. com

Электронная версия: [www. odageorgia. ge](http://www.odageorgia.ge)

რელაქციისაბან

ჟურნალი აქვეყნებს როგორც ტრადიციულ, ისე თანამედროვე ლინგვისტიკისა და ლიტერატურათმცოდნეობის ყველა მიმდინარეობაზე დაფუძნებულ თეორიულ თუ პრაქტიკულ ნაშრომებს და ადგილს უთმობს აგრეთვე რეცენზიებსა და თარგმანებს.

პროფესიონალ ლინგვისტთა და ლიტერატურათმცოდნეთა ნაშრომების გამოქვეყნების გარდა ჟურნალი მიზნად ისახავს ფილოლოგიის, როგორც ერთ-ერთი ძირძველი ჰუმანიტარული მეცნიერების პოპულარიზაციას მომავალ თაობებში. ჟურნალის რედაქლეგია განსაკუთრებული ინტერესითა და ყურადღებით ეკიდება დოქტორანტთა, მაგისტრანტთა და სტუდენტთა ნაშრომებს.

სარჩევი

ციური ახელედიანი, ნონა რუაძე ფრანგული ფრაზეოლოგიისა და ეთნოკულტურის ურთიერთკავშირი.....	9
ქეთევან გაბუნია, ნათია ღვინიაშვილი სოციალური კლასები და ლინგვისტური ცვლილებები.....	14
ქეთევან გაბუნია, ცისანა შერგილაშვილი ენა და პოლიტიკა. ენობრივი პოლიტიკის საკითხისათვის.....	18
ეკატერინე გელოვანი ფრაზეოლოგია ეფექტურ ვერბალურ კომუნიკაციაში.....	23
რუსუდან გოცირიძე ინოვაციური ენობრივი განათლების ძირითადი მახასიათებლები.....	28
რუსუდან გოცირიძე მულტიმედია და ინტერნეტ რესურსები როგორც სოციოკულტურული კომუნიკაციის ახალი ფორმა.....	32
ნანა გუნცაძე ა. რემბოს „ხმოვნების“ სონეტი.....	36
ნანა გუნცაძე როგორ წავიკითხოთ რემბოს „ერთი სეზონი ჯოჯოხეთში“.....	44
მარინა ზორანიანი ინგლისური ენის სპეციალური მიზნებისათვის (ESP) სწავლების პრობლემა ტექნიკური უმაღლესი სასწავლებლის სტუდენტებისათვის	54
ვიდას კავალიაუსკასი -inti სუფიქსიანი ზმნების აქცენტის სისტემა ლიტვურ სტანდარტულ ენაში.....	58
მარინე კობეშავიძე მორფოლოგიური და სიტყვაწარმოებითი ანალიზის ურთიერთქმედებისათვის თანამედროვე ესპანურ ენაში	64
დარეჯან ლაბუჩიძე ქართული ზმნის სპეციფიკა და თარგმანის ადეკვატურობა.....	69
თამარ მაჭავარიანი სიმეტრიული და კომპლემენტარული კომუნიკაცია.....	74
ლიანა ციმაკურიძე 25-ე კადრის ფენომენის აკრძალვის მიზეზი.....	78
ნინო ჭრიკიშვილი პრეროდანული ლინგვისტური სუბსტრატი ესპანურ ენაში.....	82
სოფიკო ფეტელავა მთარგმნელის როლი გლობალურ ბიზნესში.....	87
ქეთევან ჯაში, ნათია აბაშიძე სინონიმურ პარონიმთა ტიპები თანამედროვე ფრანგულ ენაში	92
მარინე ჯაში სიმრავლის ველი გერმანულ და ქართულ ენებში.....	99

Contents

Tsiuri A. Akhvlediani, Nona N. Rouadze Interrelation of French Phraseology and Its Ethnoculture.....	9
Ketevan U. Gabunia, Natia S. Gviniashvili Social Classes and Its Lingual Changes.....	14
Ketevan U. Gabunia, Tsisana G. Shergilashvili Politic and Language. To the Lingual Politic Question.....	18
Ekaterine A. Gelovani Phraseology in Effective Verbal Communication.....	23
Rusudan A. Gotsiridze Main Characteristics of Innovations in Language Education.....	28
Rusudan A. Gotsiridze Multimedia and Internet Resources – New Forms of Socio Cultural Communication	32
Nana P. Guntsadze „Vowels“ Sonet by A. Rambo	36
Nana P. Guntsadze How to read „One Season in the Hell“ by A. Rambo.....	44
Marina G. Zoranian On Problem of Teaching ESP to students of Technical Higher Education Institutions.....	54
Vidas Kavaliauskas Stress system of Verbs with suffix -inti in Lithuanian Standart Language.....	58
Marine Kobeshavidze Morphological and Word-Formative Aspects Cooperation in Modern Spanish Language	64
Darejan A. Laboutchidze Specifics of a Georgian Verb and Translation Adequacy.....	69
Tamar Sh. Matchavariani Symmetrical and Complementary Communication.....	74
Liana J. Tsimakuridze The Resents of Prohibition 25th Frame Phenomenal.....	78
Nino G. Chrikishvili Pre-Roman Lingual Substrate in Spanish Language.....	82
Sophiko N. Petelava Role of Translators in Global Business.....	87
Ketevan N. Djachy, Natia Abashidze The Typology of Synonymic Paronyms in the Modern French Language	92
Marina N. Djachy The Field of Notion of Multitude in the German and Georgian Languages.....	99

Содержание

Циури Ахвледиани, Нона Руадзе Взаимосвязь французской фразеологии и этнокультуры	9
Кетеван Габуня, Натия Гвиниашвили Социальные классы и лингвистические изменения	14
Кетеван Габуня, Цисана Шергилашвили Язык и политика. К вопросу лингвистической политики	18
Екатерина Геловани Фразеология в эффективной вербальной коммуникации.....	23
Русудан Гоциридзе Характерные свойства инновационного языкового образования.....	28
Русудан Гоциридзе Мультимедия и интернет ресурсы – новые формы социокультурной коммуникации	32
Нана Гунцадзе Сонет А. Рембо „Гласные“.....	36
Нана Гунцадзе Как прочесть „Один сезон в аду“ А. Рембо	44
Марина Зораян К проблеме обучения EPS студентов технических вузов	54
Видас Кавалаяускас Система акцента глаголов с суффиксом -inti в литовском стандартном языке.....	58
Марине Кобешавидзе Взаимодействие морфологических и словообразовательных аспектов в современном испанском языке.....	64
Дареджан Лабучидзе Специфика грузинского глагола и адекватность перевода.....	69
Тамар Мачавариани Симметричная и комплементарная коммуникация.....	74
Лиана Цимакуридзе Причины запрета феномена 25-го кадра	78
Нино Чрикишвили Пре-римский лингвистический субстрат в испанском языке	82
Софико Петелава Роль переводчика в глобальном бизнесе	87
Кетеван Джаши, Натия Абашидзе Типы синонимических паронимов в современном французском языке	92
Марина Джаши Поле множественности в немецком и грузинском языках.....	99

სინონიმურ პარონიმთა ტიპები თანამედროვე ფრანგულ ენაში

ქეთევან ჯაში

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

რომანისტიკის დეპარტამენტი

იჭავჭავაძის პრ. 32, 0179, თბილისი,

საქართველო

ტელ: 899 508 337

E-mail: kdjachy@yahoo.com

ნათია აბაშიძე

შოთა რუსთაველის სახელმწიფო

უნივერსიტეტი

ვეროპეისტიკის დეპარტამენტი

ნინოშვილის გამზირი 35, 6010, ბათუმი

საქართველო

ტელ: 893 456 595

E-mail: abanatia@yahoo.fr

se donner თავის გადაღება/თავის მიძღვნა). თუმცა ესეც მკაცრ სიზუსტეს მოითხოვს. პარონიმთა ტიპებში სინონიმურ პარონიმებს ცენტრალური ადგილი უჭირავს. ის სამ ქვეჯგუფად იყოფა: *სემანტიკური ერთიანობის მქონე სტილისტური პარონიმები* (ასევე სტილისტურ-დიაქრონიული დიფერენციაციის მქონე), *სემანტიკურად ნაწილობრივ განსხვავებული პარონიმები* და *სემანტიკურ-სტილისტურად დიფერენცირებული პარონიმები*. აღნიშნულ კვლევაში მოკლედ მიმოვიხილავთ სინონიმურ პარონიმთა ტიპებს, პარაფაზიის შემთხვევებს, განვიხილავთ ფრანგულ და ქართულ მაგალითებს, გამოვყოფთ მათ სტრუქტურულ მოდელებს.

რეზიუმე

პარონიმია არაიდენტური გამოსატყულების მქონე განსხვავებული ან მსგავსი მნიშვნელობების სიტყვათფორმათა ერთობლიობაა. მის სპეციფიკას შეადგენს ფორმისა და შინაარსის რთული ურთიერთმიმართება, აღნიშნულს თან ერთვის მეტყველებაში გამოყენების თავისებურება. ლექსემათა მსგავსების პრობლემა, რაც მათ არასწორ შენაცვლებას უკავშირდება, არღვევს ენის ნორმატიულ სტრუქტურას და შეცდომების კასკადს ქმნის. ამ მხრივ განსაკუთრებით საყურადღებოა პარონიმთა ის ჯგუფი, რომლებიც ჟღერადობასთან ერთად მნიშვნელობის სიახლოვესაც ავლენს. ესენია ე.წ. სინონიმური პარონიმები. ტერმინში “სინონიმური” ვგულისხმობთ იმ პარონიმებს, რომელთა ლექსიკური მნიშვნელობები ერთმანეთს ემთხვევა: (fainéant / feignant ზარმაცი/უქნარა, უსაქმური; gourmand/ gourmet ჭამის მოყვარული, გურმანი / ღვინის დეგუსტატორი, გურმანი; s’adonner /

საკვანძო სიტყვები:

პარონიმია და სინონიმია, სინონიმური პარონიმები, სტილისტიკა, სემანტიკა.

შესავალი

მეტყველების პროცესში ნებისმიერ გამონათქვამს საფუძვლად უდევს რეფერენციისა და პრედიკაციის აქტების ერთობლიობა. თუმცა ხშირად ადგილი აქვს შეუთავსებლობას სიტყვის ბგერით ფორმასა და ცნობიერებაში არსებულ ცნების მნიშვნელობებს შორის, რაც განაპირობებს გაუგებრობის ფენომენის წარმოქმნას. აზრის ბუნდოვანება კი უფრო მძაფრად შეიგრძნობა, როცა ლექსემებს მნიშვნელობის მსგავსებასთან ერთად ჟღერადობის სიახლოვეც ახასიათებს. ჩვენ აქ თანადროულად ვაწყდებით ორი ძირითადი ვექტორის – სინონიმისა და პარონიმის, როგორც ორი ურთიერთსაწინააღმდეგო ენობრივი მოვლენის გაერთიანებას სემანტიკური ნიშნის

მიხედვით, რასაც სინონიმურ პარონიმებს ვუწოდებთ. პარონიმთა (ბერძნულად *paronimos* “ახლო მდებარე, მსგავსი სიტყვები”) ურთიერთაღრევისა და კონტრამინაციის საბაბს იძლევა თვით ამ ენობრივი მოვლენის ორმხრივი სემანტიკურ-ფონეტიკური სიახლოვე. სიტყვათა სემანტიკურ სიახლოვეს სინონიმიასთან მიყვავართ, თუმცა სინონიმური მნიშვნელობები ყოველთვის არ გულისხმობს ორმხრივ ჩანაცვლებას. აქვე დავაზუსტებთ, რომ კვლევაში არ განვიხილავთ აბსოლუტურ სინონიმებს.

ჩვენი კვლევის ობიექტია ლექსიკური სინონიმები, რომლებიც შეიძლება „ურთიერთშენაცვლებადი იყოს, ე.ი. მათ შორის განსხვავებები შეიძლება ნეიტრალიზაციას განიცდიდეს გარკვეულ პოზიციებში, მაგრამ საზოგადოდ, სინონიმია ურთიერთშენაცვლებადობას აუცილებლობით არ გულისხმობს; ამ უკანასკნელს ზოგჯერ ლექსმათა თანახმარების წესები ზღუდავს“ (გამყრელიძე 2003:366). მათი აზრობრივი ნიუანსების გამოვლენა ენის ღრმა ცოდნას მოითხოვს. შევეცდებით დავადგინოთ ურთიერთკავშირი იმ პარონიმებსა და სინონიმებს შორის, რომლებიც სემანტიკური მიმართებების ერთიანობით გამოირჩევა. ენაში აბსოლუტური სინონიმის არსებობა ეჭვის ქვეშ დგას, რადგანაც ყოველი სიტყვა ხასიათდება მნიშვნელობის განსაკუთრებული შეფერილობით, სტილისტური ნიშნებით. აქედან გამომდინარე, სინონიმური წყვილები მხოლოდ ნაწილობრივ ურთიერთშენაცვლებადია. ზოგ შემთხვევაში ჩანაცვლება ნორმატიულია, ზოგჯერ კი – სტილისტური და სემანტიკური ნორმების დარღვევას აქვს ადგილი. თუ დარღვევა გამოწვეულია სიტყვათა თანახმიერების საფუძველზე, შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ მოსაუბრე შეცდომით აკეთებს შენაცვლებას და საქმე გვაქვს პარაფაზიასთან (პა-

რონიმთა აღრევა).

ძირითადი ნაწილი

სინონიმურ პარონიმებზე საუბრისას ტერმინში “სინონიმური” ის პარონიმული წყვილი მოიაზრება, რომელთა ლექსიკური მნიშვნელობები ერთმანეთს ემთხვევა და შესაძლებელია მათი ურთიერთშენაცვლება განსაზღვრულ მომენტში. მაგალითად:

***Oiseux / oisif* (უსარგებლო, უმოქმედო).**

ზედსართავი *oiseux* გამოხატავს “გამოუყენებლობას, უმოქმედობას”, რაც ზოგადად აღნიშნული საგნის თვისებას წარმოადგენს, ხოლო *oisif* გვიჩვენებს, რომ ნივთი, რომელზედაც ვსაუბრობთ, ამ კონკრეტული მომენტისთვის არის უსარგებლო. ადამიანზე საუბრისას “უქნარას, მცონარას” გულისხმობს; *oiseux* ლათინური ენიდან შემოვიდა “otiosus”, *oisif* კი შეგვიძლია მის დუბლეტად მივიჩნიოთ, რომელიც ძველი ფრანგული სიტყვის “oisif” სახეცვლილი ვარიანტია.

un objet oiseux – ნივთი, რომელიც ზოგადად გამოუყენებელია;

un objet oisif – კონკრეტული მომენტისთვის უსარგებლო ნივთი.

***Prolongation / prolongement* (გაგრძელება, გახანგრძლივება/დაგრძელება, გაფართოება)**

prolongation de congé – შევბულების გაგრძელება,

prolongation de terme - ვადის გახანგრძლივება;

prolongement d'un chemin – გზის გაფართოება;

Valide / valable (ვარგისი, კანონიერი, ძალაში მყოფი) ზედსართავში *valide* ხაზგასმულია საბუთის კანონიერება, სამართლებრივი მხარე, *valable* კი გულისხმობს დროისა და სივრცის საზღვრებსაც, თუმცა საბუთებზე საუბრისას *valable*-ს ემატება

დროის მითითება. რაც შეეხება ამ ტერმინთა სხვა მნიშვნელობებით გამოყენებას: *une personne valide* – ქმედითუნარიანი პირი; მისი ანტონიმია *invalid*, რომელიც არაქმედითუნარიანის გარდა შემდეგ მნიშვნელობებს ითავსებს–ავადმყოფი, ხეიბარი. *Une raison valable* – სერიოზული მიზეზი; *cet acte n'est pas valide / valable* – ეს არ არის კანონიერი / მისაღები საქციელი. აქვე უნდა ავლნიშნოთ ის ფაქტიც, რომ სიტყვის *valable* “ღირებულის, ფასეულის, საინტერესოს, შესანიშნავის” მნიშვნელობით გამოყენება ინგლისური ენის გავლენით არის გამოწვეული (ინგლ. *valuable*) და ამდენად, ამ შემთხვევაში ის ანგლიციზმია. ამ დროს უპირანი იქნება გამოვიყენოთ მისი ფრანგული ეკვივალენტები: *estimable, de valeur, de qualité, efficace, remarquable*.

სინონიმურ პარონიმებში გამოიყოფა სამი ტიპი:

1. სემანტიკური ერთიანობის მქონე სტილისტური პარონიმები (ასევე სტილისტურდიფერენციაციის მქონე);
2. იდეოგრაფიული პარონიმები ;
3. სემანტიკურ-სტილისტურად დიფერენცირებული პარონიმები (კუზნეცოვა. 1977: 10).

1. **სტილისტური პარონიმები** მოიცავს სტილისტურად განსხვავებულ სიტყვებს, ტერმინებს. სიტყვის არაადეკვატური გამოყენება არღვევს ენის ნორმატიულ სტრუქტურას და მეტყველებაში ის უხეშ შეცდომად აღიქმება, ამიტომაც ამ ტიპის პარონიმებთან განსაკუთრებული სიფრთხილე გვმართებს.

lancement / lancer (სპორტ. ტყორცნა / სროლა - ეს წყვილი სინონიმებად გვევლინება ქართულშიც, მაგრამ არ მოიცავს პარონიმიას);

შემდეგი პარონიმები განსხვავდება პოეტური და ყოველდღიური სტილის მიხედვით:

odoriférant / odorant (პოეტ. კეთილსურნელოვანი / სურნელოვანი - ანალოგიურია ქართულშიც);

onduleux / ondulé (პოეტ. ტალღოვანი / ტალღისებრი – ანალოგიურია ქართულშიც). ნეიტრალურ და სალაპარაკო სტილს შორის დაპირისპირება წარმოდგენილია წყვილში **enrager / rager** (სალ. მდგომარეობიდან გამოსვლა / გაცოფება, გაბრაზება).

საერთო მნიშვნელობის მქონე პარონიმები შეიძლება დიაქრონიული ასპექტითაც განსხვავდებოდეს, რადგანაც განსაკუთრებულ სტილისტურ შეფერილობას იძენს. მაგალითად:

embobiner გადატანითი მნიშვნელობით “გაცურებას, იოლად გამოსვლას” ნიშნავს, მას ხშირად ენაცვლება ზმნა **embobeliner** იმავე მნიშვნელობით. ასეთივეა შემდეგი პარონიმული წყვილები:

sécurité / sureté (უსაფრთხოება/ უსაფრთხოება, თავდებობა);

affecté/affété (თვალთმაქცური / მოჩვენებითი, პრანჯია).

ჩამოთვლილთაგან პირველი პარონიმი მნიშვნელობას იფართოებს მეორის ხარჯზე. ზოგ შემთხვევაში პარონიმთა ჩანაცვლება ძველ გამოყენებას ანახლებს: სიტყვა **béant** ლექსიკონში გამოჩენისთანავე უპირისპირდება სინონიმური მნიშვნელობის ზედსართავს **bée** “პირდაღებული” და მუდმივად ენაცვლება ამ უკანასკნელს. დღეს კი ნორმატიულია ორივეს ჩანაცვლება კონტექსტში **bouche bée / béant** (d'étonnement). დანარჩენ შემთხვევაში მათი ურთიერთჩანაცვლება შეცდომად ითვლება. ილუსტრირებული მაგალითებიდან თვალნათლივ ჩანს, რომ პარონიმულ ზეგავლენას ზოგჯერ მიყვავართ ფონეტიკურ სახეცვლილებამდე, მნიშვნელობის შეცვლამდე, და საბოლოოდ – ახალ სიტყვათა წარმოებამდე.

2. **იდეოგრაფიული ანუ სემანტიკურად ნაწილობრივ განსხვავებული პარონიმები** - სინონიმური პარონიმების მეორე ქვეჯგუფს შეადგენს და ერთმანეთისაგან არა სტილისტიურად, არამედ მნიშვნელობის ნიუანსებით განსხვავდება. სემანტიკური გამიჯვნა ხდება მნიშვნელობისა და მისი მოცულობის (გამოყენების) მიხედვით. ნაწილობრივი დამთხვევის დროს პარონიმთა მნიშვნელობა ან დენოტატიურია, ან გადატანითი: *relâcher* (მოშვება, დასვენება, გათავისუფლება) გაიგივებულია ზმნასთან *relaxer* „გათავისუფლების“ მნიშვნელობით, მაგრამ მათი გაიგივება დაუშვებელია იმ შემთხვევაში, როცა *relaxer* გამოხატავს „მოდუნებას, მოშვებას“, რადგანაც *relâcher* „ეურადღების მოდუნებას“ გულისხმობს. ამ ტიპის სიტყვათა წყვილს შეგვიძლია პირობითად **კონტექსტუალური პარონიმებიც** ვუწოდოთ.

ქართულში შეგვიძლია, მაგალითად, მოვიხმოთ შემდეგი წყვილი.

ავალებს / ავალებულებს, ერთ შემთხვევაში ისინი სინონიმებია და ნიშნავს – ვალად ადებს, მაგრამ მეორე შემთხვევაში ავალებულებს – აკისრებს, იმას სთხოვს, რაც მას არ ევალება.

ჩანაცვლებადია შემდეგი ზმნებიც – *consommer / consumer*, რომელთა ისტორიაც ნათლად გვიჩვენებს პარონიმული აღრევის პროცესს. ორივე ზმნა ენაში XII საუკუნეში შემოვიდა. ადრე *consommer* გამოხატავდა “შეჯამებას”, *consumer* – “დარღვევას”, დროთა განმავლობაში, პარონიმული ატრაქციის შედეგად *consumer* იძენს “განადგურების, ჩაშლის მნიშვნელობას”, შემდეგ იცვლება “მოხმარება, ხარჯვის” მნიშვნელობით. *consommer* კი იფართოვებს მნიშვნელობას *consumer*-ს მნიშვნელობების შეთავსებით. მოგვიანებით *consumer* კარგავს ახალ მნიშვნელობას და ენაში მკვიდრდება

როგორც „ჩაშლა, დარღვევა, გაჩანაგება“. აქედან გამომდინარე, პარონიმული ატრაქციის შედეგად ორივე ლექსემა ევოლუციას განიცდის, უახლოვდება ერთმანეთს და იკვეთება მნიშვნელობის ნიუანსები. აღნიშნული პროცესის ეს ორფაზოვანი დინება დამახასიათებელია სხვა პარონიმებისთვისაც –

incroyant / incrédule (ურწმუნო / არასარწმუნო, დაუჯერებელი, უნდო - ანალოგიურია ქართულშიც).

სინონიმური პარონიმების სემანტიკური გამიჯვნა შეიძლება შეეხოს მათი მნიშვნელობის მოცულობასაც. მოცულობის ნაწილობრივი დამთხვევა წარმოდგენილია წყვილში **plier / ployer** (მოდუნვა, ორად გაკეცვა / გადაკეცვა - ანალოგიურია ქართულში);

granuleux / grenu (მარცვლოვანი / უხვმარცვლოვანი - ანალოგიურია ქართულშიც) და ა.შ.

სამეულში **impudence / impudeur / impudicité** (თავხედობა, კადნიერება / უტიფრობა / გახრწნა, გარყვნილება) მნიშვნელობების უარყოფითი შეფერილობა თანდათან ძლიერდება. ისინი ერთმანეთისგან კონტრასტით (დადებითი და უარყოფითი შეფასებით) განსხვავდება, ამიტომაც შეგვიძლია **ემოციურ-შეფასებით პარონიმებს** მივაკუთვნოთ.

მოცულობის მიხედვით სინონიმთა ნაწილობრივი დამთხვევა შეიძლება გავიგოთ როგორც ერთი, უფრო ვიწრო მნიშვნელობის ჩართვა მეორეში:

rayer / radier (გახაზვა, ამოშლა, გადაშლა / სიიდან ამოშლა);

sommeiller / somnoler (თვლება, უმოქმედობა/ ჩათვლება);

funèbre / funéraire (სამგლოვიარო, ბნელი, პირქუში / დამკრძალავი);

პარონიმულ ზეგავლენას, განხილულ მაგალითებში, მიყვარათ მნიშვნელობის გაფართოვებამდე ან შევიწროვებამდე, ზოგჯერ კი პარონიმული აღრევის პროცესები ნორმად ფორმდება და ლიტერატურული ენის საკუთრება ხდება.

3. სემანტიკურ-სტილისტურად დიფერენცირებული პარონიმები – ამ ჯგუფის ლექსემები ურთიერთგანსხვავდებიან გამოყენების სიხშირით, სინტაგმატური (ლექსიკურ-სემანტიკური) ნიშნებით. თუ სინონიმები განსხვავდება როგორც სტილისტურად, ისე სემანტიკურად, პარონიმული აღრევა ხშირად ორმხრივი შეცდომაა და ერთდროულად არღვევს ორივე ლიტერატურული ნორმის კომპონენტს. ასეთი თავისებურებებით გამოირჩევა წყვილი *armes/armoiries* (გერბი / ჰერალდიკა);

transparent/translucide (გამჭვირვალე / შუქგამტარი, გამჭვირვალე);

biennal/bisannuel (ორწლიანი – ორ წელიწადში ერთხელ/ორწლიანი);

difficile/difficilteux (ძნელი/სამძიმო, მეწვრილმანე – ანალოგიურია ქართულშიც).

დასკვნა

ამგვარად, სინონიმურ პარონიმთა შესწავლისას ძირითადად სამი ჯგუფი გამოიყოფა, თუმცა კვლევის შედეგად შევიძლია მასში ქვეჯგუფებიც აღმოვაჩინოთ (კონტექსტუალური პარონიმები, ემოციურ-შეფასებითი პარონიმები) და უფრო დეტალურად განვიხილოთ ისინი. პარონიმული წყვილები უმეტესად ერთი ეტიმოლოგიური საწყისის მქონე, სიტყვათწარმოებით (აფიქსაცია, სუფიქსაცია) მიღებული სიტყვათფორმებია, თუმცა შესაძლებელია მათ განსხვავებული ეტიმოლოგიური წარმოშობა გააჩნდეთ. ეს მოვლენა აერთიანებს როგორც ფორმალურ-ფონეტიკურ

პროცესს, ასევე სიტყვათა შინაარსს, რაც საშუალებას იძლევა პარონიმთა შეფუძაროთ სხვა ენობრივ მოვლენებს, მასში ჩავთოთ ენის ფორმალური და შინაარსობრივი მხარე, კერძოდ, სინონიმთა. ამ თვალსაზრისით, სინონიმური პარონიმები ის სიტყვებია, რომლებიც პოტენციურად შეიძლება ან სინონიმები იყოს და ან პარონიმები, მაგრამ არა ერთდროულად. ენის ლიტერატურული ნორმის მიხედვით ისინი სინონიმებია, არალიტერატურული ნორმით კი – პარონიმები. სინონიმური პარონიმები ერთგვარ მიკროსისტემებს ქმნიან, რომელთაც გარკვეულ შემთხვევაში თანაბარი მნიშვნელობები უღვევს საფუძველად. სინონიმური პარონიმები მთელი პარონიმული სისტემის ბირთვის შეადგენს. როგორც სინონიმები ავსებს და ამდიდრებს ენას, ასევე პარონიმებიც უფრო მეტ ექსპრესიულობას, სიღრმეს და მრავალფეროვნებას ანიჭებს მეტყველებას.

ლიტერატურა

1. გამყრელიძე თ. კიკნაძე ზ. შადური ი. შენგელაია ნ. (2003): “თეორიული ენათმეცნიერების კურსი”. თსუ
2. Dictionnaire des difficultés de la langue française, Larousse (1971): Paris
3. Dictionnaire encyclopédique. Hachette. (2002): Paris
4. Hinard A. (1989): Lamotte C. „A la découverte de notre langue“ Magnard. Paris
5. Кузнецова И. (1977): „Паронимия в современном французском языке“ Московский университет. Москва
6. Гвоздев А. Н. (1995): „Очерки по стилистике русского языка“ Москва
7. Степанов Ю. С. (1975): „Основы общего языкознания“. Просвещение. Москва

The typology of synonymic paronyms in the modern French language

Ketevan Djachy

Ilia's University

Romance Department.

32 Ilia Chavchavadze av. 32, Tbilisi, Georgia

Tel: 899 508 337

E-mail: kdjachy@yahoo.com

Natia Abashidze

Shota Rustaveli State University

Romances Studies Department

35 Ninoshvili av., 6010, Batumi, Georgia

Tel: 893 456 595

E-mail: abanatia@yahoo.fr

Abstract

The paronyms are the non-identical lexical items, which have the similar or different meaning. Its specificity appears in the contradiction of form and the expression, to which is added the difficulty of their use in the language.

The problem of the similarity of lexical items what is related to their faulty replacement, does not correspond to the normative structure of the language and it makes the cascade of faults.

The most considerable and important is the group of paronyms that express proximity in both pronunciation and meaning. The most misleading are the paronyms known as synonymic ones. In the synonymic term we suggest those the lexical meanings of which coincide and are replaced at the same time. But that requires exceptional caution.

The synonymic paronyms occupy the central place in the classification of paronyms. They are divided into three subclasses: stylistic paronyms having semantical similarity, partially similar paro-

noms and semantically and stylistically differentiated.

In this research we analyse the types of paronyms, the cases of paraphasia, we study the examples of French and Georgian languages, we define their structural models.

Keywords:

paronyms and synonyms, synonymous paronyms, stylistics, semantics.

Типы синонимических паронимов в современном французском языке

Джаши Кетеван Николаевна

Департамент романистики

Факультет гуманитарных наук и искусства

Университета Ильи

просп. И. Чавчавадзе 32, 0179 Тбилиси

Тел: 899 508 337

E-mail: kdjachy@yahoo.com

Абашидзе Натиа Гурамовна

Государственный Университет им. Шота Руставели

Департамент европейстики

ул. Ниношвили 35, 6010, Батуми, Грузия

Тел 893 456 595

E-mail: abanatia@yahoo.fr

Резюме

Паронимия является единством словоформ различного или аналогичного значения, имеющих неидентичное выражение. Ее специфику составляет сложное взаимоотношение формы и содержания, своеобразие ее использования в речи. Проблема схожести лексем, что связано с их неправильным замещением, нарушает

нормативную структуру языка и создает целый каскад ошибок. С этой точки зрения весьма примечательна та группа паронимов, у которых совпадает не только звучание, но и значение. Это т.н. синонимические паронимы. Под термином «синонимический» мы подразумеваем те паронимы, лексические значения которых совпадают: ((*fainéant / feignant* - лентяй, бездельник; *gourmand/ gourmet* - чревоугодник, гурман / дегустатор вина, гурман; *s'adonner / se donner*- посвятить себя чему-либо или кому-нибудь). Однако и отмеченное требует строгой точности. Синонимические паронимы занимают центральное место в типах паронимов. Они делятся на три подгруппы: *стилистические па-*

ронимы, имеющие семантическое единство (а также имеющие стилистико-диахроническую дифференциацию), *семантически частично отличающиеся паронимы* и *семанτικο-стилистически дифференцированные паронимы*. В работе дается краткий обзор типов синонимических паронимов, случаев парафазии, выделяются структурные модели французских и грузинских паронимов.

Ключевые слова:

Паронимия и синонимия, синонимические паронимы, стилистика, семантика.